

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
“УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ”**

**ФІЗИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра квантової електроніки**

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор УжНУ проф. Сливка О.Г.

“ _____ ” _____ 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

“ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ”

рівень вищої освіти Магістр
галузь знань 0402 – Фізико-математичні науки
спеціальність 8.04020301; 7.04020301 - Фізика (за напрямом)
спеціалізація 01.04.04-фізична електроніка
назва освітньої програми «ФІЗИКА»
вказати статус Обов’язкова
мова навчання Українська

Ужгород 2021 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Охорона праці в галузі» для здобувачів третього рівня вищої освіти галузі знань 10 Природничі науки спеціальності 104 Фізика та астрономія освітньої програми Фізика та астрономія.

Розробники програми: Шуаїбов О.К., професор кафедри квантової електроніки, доктор фіз.-мат. наук, професор

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри квантової електроніки: протокол № 6 від « » 03 2021 р.

Завідувач кафедри квантової електроніки,
доктор фіз.-мат. наук, професор,

Шафраньош І.І.

(підпис)

Схвалено науково-методичною комісією фізичного факультету
протокол № від « » 2021 р.

Голова науково-методичної комісії Карбованець М. І.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 2	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 70	2	
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи <u>здобувачів Ph. D</u> – 7	3	
	Лекції:	
	12	
	Практичні (семінарські):	
	6	
Вид підсумкового контролю: іспит	Лабораторні:	
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	52	

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Охорона праці в галузі» є в отриманні студентами ґрунтовних знань про: є надання майбутнім спеціалістам теоретичних знань і практичних навичок, необхідних для вирішення питань, пов'язаних із створенням безпечних і нешкідливих умов праці, при розробці і використанні нової техніки та технологічних процесів, організації виробництва, які виключають негативну дію на людину та навколишнє природне середовище. Науковий зміст курсу складають теоретичні та практичні основи управління охороною праці в умовах виробництва, методи запобігання та захисту працівників від дії небезпечних і шкідливих умов праці.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у студентів таких компетентностей:

– **інтегральна компетентність:** здатність розв’язувати комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики.

– **загальні компетентності:** здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК-1); навички використання новітніх інформаційних і комунікаційних технологій (ЗК-2); здатність проведення самостійних досліджень на сучасному рівні (ЗК-3); здатність до пошуку, обробки на аналізі інформації з різних джерел (ЗК-4); здатність генерувати нові ідеї (креативність) (ЗК-5); здатність комунікації на фахову тематику з нефакхівцями (ЗК-10).

фахові компетентності: здатність застосовувати фізичні знання для систематизації різноманітних пов’язаних фактів і явищ (ФК-1); здатність визначати завдання фізичного дослідження (ФК-2); здатність вирізняти із накопичених спостережень відтворювані експериментальні факти вміння ідентифікувати небезпечні та шкідливі виробничі чинники, що супроводжують працю на виробництві; організувати вирішення питань охорони праці на виробництві (організація); використовувати нормативні документи та забезпечувати безпечні й нешкідливі умови праці на виробництві; організовувати та брати участь у розслідуванні нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві. (ФК-3);

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Охорона праці в галузі» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

- Шифр НД за ОП фізика;
- Шифр НД за ОП хімія;
- Шифр НД за ОП основи екології;
- Шифр НД за ОП безпека життєдіяльності та охорона праці;
- Шифр НД за ОП суспільно-економічні дисципліни;
- Шифр НД за ОП загально-технічні дисципліни.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Фізика», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення студентами програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Сучасні передові концептуальні та методологічні знання в галузі охорони праці.	ПРН 1.1
Фундаментальні праці провідних зарубіжних вчених та наукових шкіл у галузі охорони праці.	ПРН 1.2.
Принципи формування проблемних питань в межах навчальної дисципліни «Охорона праці в галузі».	ПРН 1.3.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Охорона праці в галузі».

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Володіти методиками розслідування нещасних випадків, знати основні способи страхування від нещасних випадків в Україні та техніку безпеки при роботі з різними шкідливими чинниками, таким як хімічні і радіоактивні матеріали, висока напруга тощо ;	ПРН 2.1.
Знати законодавчі та нормативні документи з охорони праці; концепції організації охорони праці у державі та на виробництві;	ПРН 2.2.
Знати обов'язки і відповідальність роботодавців підприємств (організацій) та їх підрозділів із забезпечення здорових і безпечних умов праці робітників;	ПРН 2.3.
Знати основні міжнародні документи з охорони праці; методи і засоби забезпечення нормативних значень параметрів небезпечних та шкідливих факторів.	ПРН 2.7.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

6. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни «Охорона праці в галузі» є:

- поточний контроль успішності,
- модульний контроль,
- підсумковий контроль.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю:

- вибіркове усне опитування перед початком лекцій;
- експрес-опитування;
- тестування;
- перевірка якості виконання завдань для самостійної роботи, зокрема за конспектами матеріалів;
- оцінювання якості та повноти виконання завдань модульної контрольної роботи.

Форма модульного контролю: виконання модульної контрольної роботи, результати якої оцінюються за 100-бальною шкалою за кожний модуль.

Форма підсумкового семестрового контролю: залік. До заліку допускаються студенти, які відпрацювали пропущені заняття і виконали модульні контрольні роботи і представили реферат. питання тестових завдань. Кожна правильна відповідь оцінюється певною кількістю балів. Максимальна кількість балів за кожний модуль становить 50 і 45 (Мод 2) балів. Мінімальна кількість балів, за якої робота вважається виконаною становить 60 балів.

Розподіл балів, які отримують студенти (модуль 1)

T1, T2 ... – теми

Поточне оцінювання та самостійна робота									Модульна контроль на робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		50	100
5	6	6	5	6	6	8	8			

Розподіл балів, які отримують студенти (модуль II) T1, T2 ... – теми

Поточне оцінювання та самостійна робота									Модульна контроль на робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7			50	100
8	8	6	6	6	8	8				

**Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни
«Охорона праці в галузі»**

Модульна контрольна робота здійснюється у письмовій формі шляхом відповідей на

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття				
Лабораторні заняття (допуск, виконання та захист)				
Комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні				
Письмове тестування при тематичному оцінюванні	6	40	7	40
...				
Презентація				
Реферат			1	10
Есе				
...				
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом	15	100	17	100

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни «Охорона праці в галузі» здійснюється у формі заліку.

Залік проводиться в усній формі шляхом співбесіди. Результати заліку оцінюються за двобальною шкалою: „зараховано, „незараховано”.

Підсумкова оцінка " зараховано"/"не зараховано" визначається наступними критеріями:

- " зараховано" - якщо студент достатньо чітко і грамотно відповідає на питання в межах матеріалу викладеного у рамках лекційних занять, може показати та обґрунтувати взаємозв'язок різних частин матеріалу, пройденого у межах матеріалу навчальної дисципліни; демонструє здатність до мислення, при відповіді на питання розмірковує, спираючись на отримані у рамках курсу знання, не допускає істотних неточностей у відповіді, правильно вибудовує логіку вирішення типових завдань;

- "не зараховано" - якщо студент викладає основні питання недостатньо чітко або допускає істотні помилки при їх викладі, не може пояснити зв'язків у рамках викладеного матеріалу, студент не знає значної частини програмного матеріалу, не може дати точних визначень понять, пройдених у рамках курсу, дає розпливчаті формулювання і не володіє в належній мірі термінологією, плутається при відповіді на додаткові питання, не володіє прийомами вирішення типових завдань.

За бажанням студента результуюча підсумкова залікова оцінка може бути визначена як інтегрована оцінка засвоєння всіх тем дисципліни і кількісно дорівнює середньому арифметичному балів, отриманих за кожний модуль.

За бажанням студента результуюча підсумкова оцінка може бути визначена як інтегрована оцінка засвоєння всіх тем дисципліни і кількісно дорівнює середньому арифметичному балів, отриманих за кожний модуль.

Переведення результатів, отриманих за 100-бальною шкалою оцінювання в національну 4-х бальну та шкалу за системою ECTS здійснюється за наступною схемою:

Оцінка за шкалою балів	Залік	ECTS	
		Оцінка	Характеристика
90 та вище	зараховано	A	відмінно
82-89 74-81	зараховано	B	добре
	зараховано	C	добре
64-73 60-64	зараховано	D	задовільно
	зараховано	E	задовільно
35-59	незараховано	FX	незадовільно з можливістю перескладання
1-34	незараховано	F	незадовільно з обов'язковим повторним навчанням

Студент, який отримав за результатами підсумкового контролю

контролю

оцінку «незараховано» або «незадовільно» (1-34 балів, F), зобов'язаний пройти повторний курс вивчення дисципліни (під час додаткового семестру) і скласти залік та екзамен..

Результати підсумкового контролю знань заносяться до залікової книжки та екзаменаційної відомості..

III. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

6.2. Структура навчальної дисципліни

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Стан безпеки праці в світі.	4	
2	Стандарти в галузі охорони праці.	4	
3.	Управління охороною праці в Україні.	4	
4	Система промислової безпеки в Україні.	4	
5.	Гігієна і безпеки праці.	4	
6.	Функціональні обов'язки з охорони праці посадових осіб	4	
7.	Служби охорони праці місцевих держадміністрацій	4	
8.	Спеціальне розслідування нещасних випадків	2	
9.	Фізіологія праці.	4	
10	Безпека робочих місць	4	
11.	Фактори виробничого середовища і трудового процесу	2	
12.	Вимоги до безпеки виробничих приміщень.	4	
13.	Електробезпека на підприємствах України	4	
14.	Основи пожежної профілактики.	4	
15.	Страхування від нещасних випадків. Страховий фонд України.	4	
	Разом	52	

6.5. Індивідуальні завдання (у разі потреби)

...

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА (у разі потреби)

Технічні засоби Проектор для демонстрацій лекційного матеріалу.

Обладнання ...

Програмне забезпечення ...

Видами навчальних занять згідно з навчальним планом є: - лекції

Теми лекційного курсу розкривають проблемні питання відповідних розділів дано дисципліни «**Охорона праці в галузі**».

Застосовуються такі засоби перевірки рівня підготовки студентів: тестові завдання, усне опитування і написання рефератів.

Підсумковий контроль засвоєння змістових модулів здійснюється по їх завершенню на підсумкових контрольних заняттях. Оцінка успішності студента є рейтинговою і виставляється за стобальною шкалою з урахуванням оцінок засвоєння окремих змістових модулів.

Лекційні студентів проводяться у складі навчальних груп. Для оцінки знань та умінь студентів використовується поточний та підсумковий контроль. Поточний контроль проводиться із застосуванням рейтингової системи оцінки успішності навчання студентів по кожній пройденій темі програми. Рейтинг – це комплексний показник успішності студента, рівня його обізнаності в предметі, що вивчається. Він характеризує якість знань та умінь, систематичність в роботі студента, його творчість, активність і самостійність.

Підсумковою формою контролю для підготовки спеціалістів є семестровий залік.

III. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

Модуль 1. Охорона праці – складова частина науки про безпеку життєдіяльності людини.

Модуль 2. Законодавчі та правові аспекти охорони праці на виробництві та побуті.

Структура – Модуль 1 ”ОХОРОНА ПРАЦІ – СКЛАДОВА ЧАСТИНА НАУКИ ПРО БЕЗПЕКУ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ”

Модуль 1. Законодавчі та правові аспекти охорони праці на виробництві та побуті.				
Тема	Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота студента	Індивідуальна робота студента
1. Вступ до дисципліни.	2	-	4	-
2 Функціональні обов'язки з охорони праці посадових осіб і фахівців			4	-
3. Розслідування нещасних випадків	2		4	-
4. Фізіологія та психологія праці.	2		4	-
5. Основи виробничої санітарії. Фактори виробничого середовища і трудового процесу	2		8	-
6. Заходи з електробезпеки на підприємствах України	2		8	

Контроль засвоєння змістового модуля 1				
Всього за змістовий модуль 1	12		32	
Модуль 2. Семінарські заняття.				
1. Організаційні заходи щодо створення безпечних умов праці. Вимоги до безпеки виробничих приміщень.	2	2	6	-
2. Страхування від нещасних випадків	2	-	8	-
3. Електробезпека в організаціях і на підприємствах України.	2	-	6	-
Контроль засвоєння змістового модуля 2				
<i>Всього за модуль 2</i>	6		20	
<i>Разом</i>	18 +2		52	

Література (основна)

1. Зеркалов Д.В. Охорона праці в галузі. Навчальний посібник. Київ. «Основа». 2011. - 551 с.
2. Кепич Т.Ю., Семенова І.Ю., Лавренюк М.М. Охорона праці в галузі. Навчальний посібник. Київ. 2013. -257 с.

Література (допоміжна)

3. Шуаїбов О.К. // *«Лекції з охорони праці»*. Навчальний посібник. 2006. Вид. УжНУ «Говерла». 100 с.
4. Шуаїбов О.К. // *«Практикум з охорони праці»*. Навчальний посібник. 2008. Вид. УжНУ «Говерла». 279 с.
5. Правила безпеки під час навчання у загальноосвітніх навчальних закладах. Під редакцією Н.Стрілець. Київ. 1999. Основа. 237.

Додаток 2

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).

(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____

(підпис) (Прізвище

ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).

(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____

(підпис) (Прізвище

ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).

(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____

(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).

(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____

(підпис) (Прізвище

ініціали)

Додаток 2

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).

(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____

(підпис) (Прізвище

ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).

(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____

(підпис) (Прізвище

ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).

(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____

(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).

(потрібне підкреслити)

протокол № ____ від «____» _____ 20 ____ р. Завідувач кафедри _____

(підпис) (Прізвище

ініціали)